

Donderdag 22 januari 2026
Aan: cie.vws@tweedekamer.nl

Geachte leden van de Vaste Kamercommissie voor VWS,

Binnenkort vindt de begrotingsbehandeling van VWS plaats met de nieuwgekozen Tweede Kamer. In deze brief geven de vertegenwoordigers van patiënten en hun naasten (MIND), zorgverleners (V&VN, het NIP en de NVvP) en instellingen (deNLggz) in de geestelijke gezondheidszorg u enkele aandachtspunten mee. Wij voelen een gezamenlijke maatschappelijke verantwoordelijkheid voor het verbeteren van de mentale gezondheid in Nederland. Maar ook om de ggz nu en in de toekomst kwalitatief goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. En dat gaat beslist niet vanzelf: mentale gezondheid en daarmee de ggz blijven onder onhoudbare druk staan.

Steun beweging IZA en AZWA

Voor ons is het van groot belang dat de afspraken –en daarbij de financiële kaders– die in het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA) zijn afgesproken, blijven staan. Er zijn robuuste afspraken gemaakt, die een grote bijdrage kunnen leveren aan de toegankelijkheid en betaalbaarheid van de ggz en aan de toegang tot laagdrempelige ondersteuning buiten de ggz.

- *Investeer juist extra in ggz. Behoud de uitvoeringskracht van het Integraal Zorgakkoord en het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord. Bezuinigingen of een ‘minder nu, meer later’-benadering in de zorg zijn onverantwoord, zeker gezien de aanhoudende druk op de ggz.*

IBO: nog niet in deze begroting, maar geef ruimte

In het Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) mentale gezondheid en ggz ‘Uit balans’ worden vier kernoorzaken geïdentificeerd die leiden tot de problemen in het mentale gezondheidsbeleid en het stelsel van ondersteuning en zorg voor mensen met psychische problematiek. Toen de VWS-begroting voor 2026 werd opgesteld, was het IBO nog niet gepubliceerd. Nu dit er wel ligt, roepen wij de politiek op ruimte te maken voor implementatie van de voorstellen. Er worden drie pakketten voorgelegd: een besparende, een budgetneutrale en een intensiverende. Gezien de toename van druk op mentale gezondheid, raden wij aan ruimte in te boeken voor de intensiverende variant. Daarin wordt het meeste bijgestuurd op preventie en het verstevigen van mentale gezondheid, en tegelijkertijd het noodzakelijke niveau van geestelijke gezondheidszorg zoveel mogelijk geborgd.

- *Neem het IBO mentale gezondheid en ggz mee in de staatscommissie die zich over het zorgstelsel buigt, maar bewaak als Tweede Kamer nú al op de begrotingsposten van VWS dat er voor mentale gezondheid (en gezondheidsbevordering) en ggz voldoende financiële middelen behouden blijven of overweeg zelfs meer ruimte toe te voegen.*

Budgetverlaging preventie en gezondheidsbevordering zet door

Voor gezondheidsbevordering zien we een flinke korting vanaf 2026 (p50-51). Wij zien hierin dezelfde zorgwekkende lijn die vorig jaar is ingezet. Terwijl politiek de mond vol heeft van de beweging van zorg naar gezondheid en alle wetenschappelijke inzichten en organisaties het belang van preventie onderstrepen¹, wordt door het demissionaire kabinet stevig bezuinigd op middelen voor preventieve interventies. Dat vinden wij onbegrijpelijk, onlogisch en onverstandig.

¹ Trimbos, RIVM en ZonMw.ggz zijn voorbeelden van partijen die op dit dossier meerdere onderzoeken hebben liggen.

- *De recente verkiezingsuitslag heeft geleid tot nieuwe politieke verhoudingen, waarin brede steun bestaat voor het versterken van preventie en gezondheidsbevordering. Dit vraagt om een fundamenteel ander uitgavenpatroon dan in de voorliggende begroting wordt voorzien. Wij roepen u op om hierop bij te sturen. Met aandacht voor de bevordering van mentale gezondheid.*

Wonen en ggz

Het rapport Toegang Beschermd Wonen van MIND (2024) en de Tussenevaluatie van Significant (2025) laten zien dat er heel veel mensen op zoek zijn naar een vorm van beschermd/begeleid wonen. De keten is vastgelopen en regie op het probleem ontbreekt.

Het kabinet erkent het grote instroom- en doorstroomprobleem voor mensen met mentale klachten of psychische aandoeningen (VWS-begroting, p36), maar een uitgewerkte aanpak treffen we niet in de begrotingsstukken. Ook de Jeugdmonitor noemt wonen als indicator (p104), maar zonder concrete vervolgactie. Er belanden steeds meer mensen in schrijnende situaties zoals dakloosheid, sociaal isolement, verwaarlozing of verslaving. Het is tijd om deze negatieve ontwikkeling een halt toe te roepen en (stevig) regie te voeren op dit dossier.

- *Zorg voor een financiële stimulans voor ggz-huisvesting. Stel extra middelen voor de ontwikkeling van woonconcepten uit de Werkagenda langdurige ggz beschikbaar, of voor de uitvoering van de Wet regie op de volkshuisvesting. In de formatie vroegen wij hier aandacht voor, maar ook bij deze begrotingsbehandeling kan hier op geacteerd worden.*
- *Overweeg structurele opname van ggz-doelgroepen in stimuleringsregelingen zoals de SFI, inclusief budget voor sociaal beheer.*
- *Spreek het ministerie van VRO aan op diens verantwoordelijkheid op dit dossier.*

Maak ruimte voor opleiden van personeel

De vraag naar psychologische zorg groeit al jaren sneller dan het aanbod aan BIG-geregistreerde psychologen en verpleegkundig specialisten GGZ. Hierdoor is een structurele mismatch ontstaan tussen zorgvraag en het aantal opleidingsplaatsen. De ramingen van het capaciteitsorgaan van afgelopen december bevestigen dit. Zonder structurele uitbreiding van subsidiabele opleidingsplaatsen blijft de toegankelijkheid van passende psychologische zorg ernstig onder druk staan. Daarnaast is voldoende aandacht nodig voor de instroom, behoud en loopbaanmogelijkheden van de Mbo/Hbo verpleegkundigen en andere zorgprofessionals.

- *Volg de adviezen van de raming van het capaciteitsorgaan op en hou hiermee rekening in de begroting.*
- *Kijk naast genoemde aantallen in de raming naar het bekostigen van verkorte opleidingstrajecten voor ervaren master-psychologen met extra scholing.*
- *Zorg voor meer opleidingsplaatsen voor de VS GGZ.*
- *Investeer in instroom, behoud en loopbaanmogelijkheden van GGZ-professionals.*

Korting voor meerjarig contracteren

Op verzoek van de Kamer (Motie Dobbe-Westerveld, zie VWS-begroting p183) wordt de korting voor meerjarig contracteren niet per 2026 doorgevoerd. Daarvoor is incidenteel 65 miljoen aan het kader toegevoegd. Wij wijzen de Tweede Kamer er echter op dat dit een tijdelijke oplossing is. Als de begroting niet langdurig rekening houdt met deze maatregel, zou vanaf 2027 alsnog deze bezuiniging ingaan.

- *Voorkom deze mager onderbouwde bezuiniging en boek dus ook ná 2026 geen besparing in voor meerjarig contracteren.*

Verduurzaming in de zorg en in de ggz

In 2025 is er al voor 264 miljoen euro aan onderuitputting ingeboekt (Miljoenennota, p39). Dit bestaat onder andere uit onderuitputting op het Klimaatfonds (139 miljoen euro), de AP (39 miljoen euro) en het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) (32 miljoen euro).

Het is opmerkelijk en voor de zorg zeer frustrerend dat veel geld uit het klimaatfonds niet benut is, terwijl alleen de zorg al 1,4 miljard uit het klimaatfonds vraagt voor verduurzaming van het vastgoed. De zorgsector heeft dikwijls aangegeven dat de reguliere financiering in de zorg hen onvoldoende in staat stelt om de doelen uit de Green Deal te halen. Ze vragen bij herhaling om hiervoor ook middelen uit het Klimaatfonds beschikbaar te stellen. Het wordt tijd dat de politiek hierop gaat inzetten, willen zij helpen om de ecologische voetafdruk van de zorgsector te verkleinen. Niet enkel instellingen maar ook cliënten en personeel hebben baat bij deze essentiële verduurzamingsslag.

Ter afsluiting

Wij verwachten met deze brief een constructieve bijdrage te hebben geleverd aan het debat. Uiteraard zijn wij altijd bereid deze brief toe te lichten. Voor nadere vragen over deze brief kunt u contact opnemen met Joeri Redder-Veen (de Nederlandse ggz / 06-39837495), Brian Egberink (MIND / 06-83390971), Anne Voskamp (het NIP / 06-43832337) of Francis Bolle (V&VN / 06-10905197).

Met vriendelijke groet,

Dienke Bos
Directeur-bestuurder MIND

Jeroen Pepers
Directeur de Nederlandse ggz

Monique Rook
Directeur NIP

Maarten Oosterkamp
Directeur NVvP

Femke Teeling
Directeur V&VN